

A Pécsi Ítéltábla a dr. Darvasi Csilla ügyvéd képviselte **felperes neve** (címe) felperesnek a Szepesi Ügyvédi Iroda képviselte **I. rendű alperes neve**. (címe) I. rendű, és a dr. Molnár Péter ügyvéd képviselte **II.rendű alperes neve** (címe) II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - melybe az I. rendű alperes pernyertessége érdekében a Dr. Domina Ügyvédi Iroda képviselte **Alperesi beavatkozó** (címe) beavatkozott - a Szekszárdi Törvényszék 15.P.20.699/2009/61. számú ítélete ellen az I. rendű alperes 63. sorszám alatt, és a II. rendű alperes 62. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a II. rendű alperes illeték megfizetésére kötelezését mellőzi.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 125.000,- (százhuszonötezer) forint fellebbezési perköltséget.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság az alpereseket kötelezte arra, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 3.515.185,- forint kártérítést, és ennek 2009. május 18-ától a kifizetésig számított kamatait és 334.000,- forint perköltséget. Kötelezte az alpereseket arra is, hogy az állami adóhatóság felhívására egyetemlegesen fizessenek meg 212.000,- forint eljárási illetéket, és a Gazdasági Hivatal felhívására 196.594,-. forint állam által előlegezett szakértői díjat. Ítélete indokolásában megállapította, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes tulajdonában lévő víziközmű üzemeltetője. Az I. rendű alperes üzemeltetésében álló nagymányoki utcai víz és nyomóvezeték leágazásánál lévő megcsapoló hídnál az alumíniumbilincs 2009. május 17-én eltört. A kiáramló víz az ívóvízvezeték és a szennyvízvezeték körüli tömörítés hiánya miatt e vezetékek nyomvonalán haladva a felperes tulajdonában álló N. D. u. 18. szám alatt ház pincéje mögötti üreget

keresztül a felperes ingatlana alatti pincét elárasztotta. A vízbetörést követően körülbelül két hét elteltével a felperes lakóházánál a nyitott folyosó udvari végénél lévő lakótéri helyiség padozatát megtámasztó boltozati földkéreg a földszinti padozattal együtt beomlott. Az épület életveszélyes volt, ezért a felperes a helyreállítási munkákat speciális dúcolást alkalmazó bányászokkal elvégeztette, ennek során a pince korábbi fűrt részét is téglaburkolattal látta el. Az I. rendű alperes biztosítója, a beavatkozó a felperesnek 1.323.891,- forintot fizetett meg.

Az elsőfokú bíróság a felperes további 5.275.177,- forint kártérítés megfizetése iránti igényét részben találta megalapozottnak. W.L. igazságügyi műszaki szakértő véleménye alapján megállapította, hogy a felperes lakóházának károsodása egyértelműen összefüggésben van az utcai víz- és nyomócsővezeték 2009.május 17-ei meghibásodásával. A kár kiváltó oka a csőtörés, jelentős közrehatás azonban a szennyvízvezeték és ivóvízvezeték körüli tömörítés hiánya. Amennyiben teljes értékű tömörítést végeznek a nyomvonalon a vezeték fölött, abban az esetben a csőtörésből származó több bar nyomású víz a burkolatot felszakítva a felszínre tör, és nem a nyomvonalon folyik tovább a felperes pincéjének irányába. Az I. rendű alperest a Ptk. 345. § (1) bekezdése alapján, mint fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytató személyt objektív felelősség terheli. Az I. rendű alperes akkor mentesülne a felelősség alól, ha bizonyítaná, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik. Az I. rendű alperes ilyen okot megjelölni nem tudott, ezért a felelősség alól nem mentesülhet. A víz- és a szennyvíz csatorna tömörítetlenségének hiánya nem mentesülést eredményező ok, hanem közreható okként értékelendő. A víz- és szennyvízvezeték melletti talaj tömörítetlenségének hibájáért a II. rendű alperes, mint tulajdonos felel a felperes felé.

A II. rendű alperes felelősségét az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alapozza meg, hogy tudott arról, hogy N.-on, a D. utcában a szennyvízcsatorna nyomvonalán a talaj tömörítettsége a csatornák mellett nem megfelelő, ennek ellenére a megfelelő tömörítésről nem gondoskodott. A szakértői vélemény szerint a helyszíni szemlén az önkormányzat megjelent képviselője jelezte, hogy korábban számos probléma merült fel a szennyvízcsatorna nyomvonalán, erről jegyzőkönyvet is vettek fel.

Az alperesek a kárt közösen okozták, a Ptk. 344. § (1) bekezdése alapján felelősségük a károsulttal szemben egyetemleges, ezért az elsőfokú bíróság az alpereseket egyetemlegesen kötelezte a kár megfizetésére, mert álláspontja szerint az alperesek közötti közrehatás arányának a megállapítása a kár megtérítését késlelteti. A kártérítés összegét az elsőfokú bíróság az igazságügyi műszaki szakértő véleménye alapján 4.838.867,- forintban állapította meg, melyből levonta a már megfizetett 1.323.891,- forintot, és az alpereseket a különbözet megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen az alperesek fellebbeztek. Az I. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a kereset elutasítását kérte.

jogalap, illetve bizonyítottság hiányában. Másodlagosan azt kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét úgy változtassa meg, hogy az alperesek közötti közrehatást 50-50 %-ban állapítsa meg, és ennek figyelembe vételével marasztalja az alpereseket az egyetemlegesség mellőzésével. Harmadlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Az elsődleges fellebbezési kérelem indokaként arra hivatkozott, hogy a perben a bizonyítás a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terheli. Az elsőfokú bíróság azonban 58/2. számú végzésével a jogszabályban rögzített bizonyítási terhet megfordította, és az alperesek bizonyítási kötelezettségeként írta elő új szakértő bevonásának indítványozását. A fellebbezésében továbbra is vitatta az igazságügyi műszaki szakértőnek az ok-okozati összefüggésre tett megállapítását. Előadta, hogy a csőtörés a felperes ingatlanától 40 m-re történt. A felperes pincéjébe kizárólag a II. rendű alperes tulajdonát képező vezetékek nyomvonalán, illetve a II. rendű alperes tulajdonát képező pinceüregben keresztül jutott be a víz. Ebből pedig az következik, hogy ha nincsen tömörítetlen nyomvonal, illetve nincsen tömedékelés nélkül hagyott üreg, abban az esetben a csőtörésből származó víz nem jut be a felperes pincéjébe, hanem a burkolatot felszakítva a felszínre tör. Ebből pedig az következik, hogy nem a csőtörés volt a kár kiváltó oka.

A fellebbezésben az I. rendű alperes arra is hivatkozott, hogy a pince beszakadása megelőzhető lett volna, ha a felperes intézkedik a kárelhárításról, szakember bevonásáról. Az aládúcolás szükségességére a beavatkozó kárszakértője és az I. rendű alperes képviselője a felperes figyelmét kifejezetten felhívta.

Az I. rendű alperes vitatta a kártérítés összegét is. Véleménye szerint a szakértő megalapozatlanul nyilatkozott úgy, hogy a boltozott pince kivitelezési költsége (917.812,- forint) arányban áll a feltételeken bekövetkező hajszálrepedésekkel.

Az I. rendű alperes álláspontja szerint az ítélet és a szakértői vélemény is hibásan tartalmazza azt, hogy a perbeli esetben az utcai víznyomócső hibásodott meg. A N., D.u. 26. szám alatti ingatlanhoz az utcai víznyomó-csővezetékéről leágazó, a használati vizet az erre az ingatlanra bevezető, úgynevezett házi bekötővezeték szenvedett sérülést, az összekötőbilincs törött el. E vezeték keresztmetszete lényegesen eltér az utcai víznyomócső-vezeték keresztmetszetétől, ennek azért van jelentősége, mert az elsőfokú bíróság ítélete szerint a vízmű és a víznyomócső hibájából eredő károk sorolhatók a fokozott veszéllyel járó tevékenység körébe.

Az I. rendű alperes arra is hivatkozott, hogy nem tudta elhárítani azt, hogy a szennyvízcsatorna kivitelezése nem a jogszabálynak minősülő szabványban előírtak szerint történt. Így a fokozott veszéllyel járó tevékenység körében az, hogy a szennyvízcsatorna nyomvonala vízelvezetőként működött, nem volt elhárítható.

A másodlagos fellebbezési kérelmét az I. rendű alperes azzal indokolta, hogy álláspontja szerint a felperes, mint károsult a kár bekövetkezésében közrehatott, mert a felhívás ellenére az aládúcolást elmulasztotta. Ezért helye van a Ptk. 344. §

(3) bekezdése alkalmazásának. A perben kirendelt szakértő a közrehatás mértékét az alperesek között 50-50 %-ban határozta meg. A II. rendű alperes jogi személy, önkormányzat, bizonyosan teljesítő képességgel rendelkezik, ezért a közrehatás arányában történő marasztalás a kár megtérítését nem veszélyezteti, és nem is késlelteti.

A harmadlagos fellebbezési kérelmét az I. rendű alperes azzal indokolta, hogy megítélése szerint a szakértő nem tudta feloldani az alapszakvéleményben rögzített ellentmondást, továbbá az objektíven meghatározható, a kibontott pince miatti értéknövekedést nem határozta meg, hanem a feltételezett jövőbeni repedésekkel arányban állónak tartotta. A szakértő a pince beomlásáig eltelt 14 napban végrehajthatónak tartotta a pince aládúcolását, melyre a felperes figyelmét a beavatkozó és az I. rendű alperes felhívta, ennek ellenére a felperes közrehatásának megállapítását mellőzte. A szakértői vélemény e hiányai a másodfokú eljárásban nem pótolhatók.

A II. rendű alperes fellebbezésében kérte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság változtassa meg. Elsődlegesen a keresetet utasítsa el, másodlagosan az egyetemes marasztalást mellőzze, az alperesek marasztalását felróhatóságuk arányában megosztva állapítsa meg. Kérte azt is, hogy a másodfokú bíróság mellőzze a II. rendű alperes feljegyzett eljárási illeték megfizetésére kötelezését. Arra hivatkozott, hogy a 2007. május 16-án kelt jegyzőkönyvből egyértelműen kiderül, hogy a helyszíni szemle tárgya a N., P. utcai szennyvízcsatorna nyomvonala volt, ebben az utcában keletkezett egy útleszakadás, és ezért tartottak a résztvevők helyszíni bejárást. A felperes ingatlana azonban a D. utca 18. szám alatt található, így érthetetlen, megalapozatlan, és irratellenes az az ítéleti megállapítás, amely szerint a II. rendű alperes a jegyzőkönyvben foglaltakkal bizonyítottan tudott arról, hogy a D. utcában a szennyvízcsatorna nyomvonalán a talaj tömörítettsége nem megfelelő. A II. rendű alperes nem rendelkezett arra nézve semmilyen információval, hogy a D. utcában a talaj tömörítettsége nem megfelelő, nem volt tudomása arról, hogy a felperes ingatlana környezetében tömörítetlen üreg lenne, így a II. rendű alperesnek nem felróható az intézkedés elmaradása. Továbbra is fenntartott azt az álláspontját, amely szerint az ivóvízvezeték és szennyvízvezeték tömörítési hibáiért a tömörítést végző kivitelezők felelősek a felperes irányában.

Másodlagos fellebbezési kérelme indokaként arra hivatkozott a II. rendű alperes, hogy a bizonyítási eljárás adatai, különös tekintettel a szakértő által tett megállapítások alapján a bíróság megalapozott következtetést vonhatott volna le a közrehatás mértékére, így az alperesek felelősségének megállapítása esetén sincs helye az alperesek egyetemes marasztalásának.

Az illetékfizetésre vonatkozó kötelezettség mellőzése indokaként a II. rendű alperes azt adta elő, hogy az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (1) bekezdés b) pontja szerint teljes személyes illetékmentességben részesül, ezért nincs helye az eljárási illeték vonatkozásában a II. rendű alperes marasztalásának.

A beavatkozó az I. rendű alperessel szemben a kereset elutasítását, másodlagosan az alperesek közti közrehatás 50-50 %-os mértékben történő megállapítását és az alperesek e közrehatás arányában történő marasztalását kérte.

A felperes az ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezések - az illetékfizetéssel összefüggő fellebbezési kérelem kivételével - nem megalapozottak.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helyes jogi következtetést vont le. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokaival is egyetért azzal a kivétellel, hogy mellőzi az ítélet indokai közül azt, hogy a II. rendű alperes tudott arról, hogy a talaj tömörítettsége N.-on, a D. utcában a szennyvízcsatorna nyomvonalán nem megfelelő. A II. rendű alperes kártérítési felelősségét az alapozza meg, hogy a Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott kártérítési felelősség minden eleme megvalósult, és a II. rendű alperes a felelősség alól nem tudta magát kimenteni. A kárt az okozta, hogy a II. rendű alperesi szennyvízcsatorna nyomvonalának tömörítése nem volt megfelelő, az vízelvezetőként működött, a tömörítés hiánya a II. rendű alperes mulasztása, mely az ok-okozati összefüggés megállapítását megalapozza. A kártérítési felelősség szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a II. rendű alperes a nem megfelelő tömörítésről tudott-e.

Az I. rendű alperes fellebbezésével összefüggésben a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az I. rendű alperes objektív felelőssége szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a víz milyen úton került be a felperes házának pincéjébe. A víz a víziközmű hálózathoz származott, melynek üzemeltetője az I. rendű alperes. Az I. rendű alperes, mint üzemeltető, nem csak a főnyomócső hibájáért felel, felelőssége az általa üzemeltetett víziközmű hálózatban előforduló valamennyi hibával összefüggésben keletkezett kárért fennáll, e tekintetben a teljes rendszer minősül veszélyes üzemnek.

A Ptk. 344. § (1) bekezdése szerint, ha többen közösen okoznak kárt, felelősségük a károsulttal szemben egyetemeleges, egymással szemben pedig magatartásuk felróhatósága arányában oszlik meg. Közös károkozásról akkor lehet szó, ha a kár több személy magatartásának eredménye. Jelen esetben ez a helyzet áll fenn, az alumínium bilincs törése, és vezetékek körüli föld tömörítetlensége együttesen eredményezte a kárt. A föld tömörítetlensége önmagában nem okozott a felperesnek kárt, az alumínium bilincs eltörésének hiányában a víz a vízvezetékbe nem került volna a talajba, majd a felperes pincéjébe. A vízvezeték hibája sem okozott volna önmagában kárt a felperesnek, a talaj megfelelő tömörítettsége esetén a víz a felszínre tört volna, és nem folyt volna be a felperes pincéjébe. A talaj tömörítetlensége tehát nem olyan, a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan ok, amely az I. rendű alperes felelősség alóli mentesülését eredményezné.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a kár következtetésében nem hatott közre. Az ezzel kapcsolatban kifejtett indokolással a másodfokú bíróság teljes egészében egyetért.

Tévesen hivatkozott a fellebbezésében az I. rendű alperes arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási kötelezettséget megfordította. A Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítani, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A felperes szakértői véleménnyel bizonyította a kár bekövetkezését, az alperesek magatartása és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggést és a kár összegét. Az elsőfokú bíróság a szakértő véleményét, mint aggálytalant ítélezése alapjául elfogadta. Más szakértő kirendelésére a Pp. 182. § (3) bekezdése alapján akkor van lehetőség, ha a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér. A szakértő a felek észrevételeire a választ megadta, az I. rendű alperes a szakértői vélemény megállapításaitól eltérő tényeket nem bizonyított, a szakértői véleményt nem tette kétségesé.

A másodfokú bíróság a szakértői véleményt az ingatlan értéknövekedésével összefüggésben is aggálytalannak tartja. A szakértő a 2011. október 3-án megtartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy ha a felperes nem építi meg a kiboltozott pincét, akkor nem tudja helyrehozni az épületet. A szakértő álláspontja szerint a pincének a kiboltozása mindenképpen szükségszerű volt, e nélkül semmiképpen nem lehetett volna a javítást megoldani. Erre a körülményre, és a szakértői véleményben jelzett repedések helyreállításának költségeire tekintettel a forgalmi érték emelkedése nem állapítható meg.

A másodfokú bíróság sem látott alapot a Ptk. 344. § (3) bekezdésének alkalmazására, az egyetemeleges felelősség megállapításának mellőzésére. Ha a kárt többen közösen okozzák, általános szabály a károsultak egyetemeleges felelőssége. A Ptk. 344.§ (4) bekezdése alapján az egyetemeleges felelősség megállapításának mellőzése a bíróság számára nem kötelező, a Ptk. e rendelkezésében megjelölt feltételek fennállása esetén is csak lehetőség. A felperes a kár bekövetkeztében nem hatott közre, igénye érvényesítésével nem késlekedett. Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott az ítéletében arra, hogy a Ptk. 344. § (1) bekezdésében meghatározott egyetemeleges felelősség a károsult érdekeit szolgálja, és jelen esetben nincs olyan körülmény, ami az egyetemeleges felelősség megállapításának mellőzését indokolja.

A II. rendű alperes fellebbezése az eljárási illetékre vonatkozó részében megalapozott. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5.§ (1) bekezdés b) pontja szerint teljes személyes illetékmentességben részesül a helyi önkormányzat. Az Itv. 4. § (1) bekezdése szerint az illetékfizetésére egyébként kötelezett mentessége (személyes illetékmentesség) esetén az illetéket a mentes féltől nem

lehet követelni.

A fenti indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alpereseket a perköltség megfizetésére arra figyelemmel, hogy a II. rendű alperes fellebbezése csak a perköltség egy részére vonatkozó részében volt megalapozott. A felperes javára járó munkadíjat a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított 250.000,- forint 50 %-ában állapította meg a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján. A II. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán lerótt illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

P é c s, 2012. november 28.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné Dr. Antók Éva s.k. bíró